

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2023
(OR. en)

11137/23

ECOFIN 662
UEM 196
SOC 488
EMPL 339
COMPET 683
ENV 762
EDUC 275
RECH 307
ENER 398
JAI 908
GENDER 139
ANTIDISCRIM 133
JEUN 177
SAN 414

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Ed. asiak. nro: 9828/1/23 REV 1

Kom:n asiak. nro: COM(2023) 607 final

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS Irlannin vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2023) 607 final perustuva, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston käsittelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

Irlannin vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241², jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä 'tukiväline', tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään taloudellista ja osallistavaa elpymistä sekä kestävien ja kasvua edistävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Tukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023; tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2023 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011³ perusteella laadittavan varoituskonetta koskevan kertomuksen 2023, jossa se katsoi, että Irlanti ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka. Sen vuoksi perusteellista tarkastelua ei tarvita. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Irlannin vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁴, jäljempänä 'euroaluetta koskeva vuoden 2023 suositus', 16 päivänä toukokuuta 2023 ja yhteisen työllisyysraportin 13 päivänä maaliskuuta 2023.
- (3) Unionin talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun unioni pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, sen talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiasokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävä ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti unionin kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä toukokuuta 2023, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon ”Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle”, jäljempänä ’Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma’. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman tavoitteena on parantaa unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Se täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on myös luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä unionin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien nettonollateknologioiden ja tuotteiden tuotantokapasiteettia unionissa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma rakentuu seuraavien neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”, jonka perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään ensisijaisia politiikkoja, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan kyseisiin ensisijaisiin politiikkoihin liittyviä toimia.

- (5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyi edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin asiaankuuluviin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.
- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435⁵, jäljempänä 'REPowerEU-asetus', joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja unionin energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. REPowerEU-asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Kyseiset uudistukset ja investoinnit auttavat myös parantamaan unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä, kuten Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuen luokka, jota ei makseta takaisin; tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

(7) Komissio hyväksyi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024, jäljempänä '8 päivänä maaliskuuta annettu tiedonanto'. Sillä pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komissio muistutti, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestäväällä tavalla, ja kehotti jäsenvaltioita esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) noudatetaan ja varmistetaan uskottava ja jatkuva velan vähentäminen tai velan pitäminen maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio myös kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintasokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava tällaiset toimenpiteet haavoittuviin kotitalouksiin ja yrityksiin paremmin. Komissio totesi, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin. Lisäksi, kuten linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 9 päivänä marraskuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan, julkista taloutta koskevat suositukset laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta. Komissio suositti, että kaikki jäsenvaltiot edelleen suojaavat kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistavat tukivälineen ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

- (8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla unionin talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Komission ehdotusten tavoitteena on parantaa kansallista sitoutumista, yksinkertaistaa ohjausjärjestelmää ja lisätä keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Suuntaviivoista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 14 päivänä maaliskuuta 2023 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti tavoitteena on, että lainsäädäntötyö saadaan päätökseen vuonna 2023.
- (9) Irlanti toimitti 28 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 8 päivänä syyskuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Irlannin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä⁶. Rahoituserien maksamisen ehtona on, että komissio on hyväksynyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että Irlanti on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

⁶ ST 11046/21; ST 11046/21 ADD 1.

- (10) Irlanti toimitti 4 päivänä toukokuuta 2023 vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa ja 2 päivänä toukokuuta 2023 vuoden 2023 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Irlannin puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Irlantia koskevan vuoden 2023 maaraportin. Siinä arvioidaan Irlannin edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Irlanti on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Irlannin edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.
- (12) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan Irlannin julkisen talouden rahoitusasema, joka vuonna 2021 oli 1,6 prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen, kasvoi 1,6 prosentin ylijäämään vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 55,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2022 loppuun mennessä 44,7 prosenttiin.

- (13) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisia finanssipolitiikan verokertymää vähentäviä toimenpiteitä olivat muun muassa polttoaineiden valmisteveron kevennys sekä kaasun ja sähkön arvonlisäveroleikkaukset; tällaisiin finanssipolitiikan menoja lisääviin toimenpiteisiin sisältyivät puolestaan kaikille kotitalouksille maksettu sähkölaskuhyvitys ja useat sosiaaliset tulonsiirrot. Komissio arvioi, että kyseisistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet myös Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoamisen talousarviokustannukset, joiden arvioidaan olleen 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Samaan aikaan covid-19-kriisiin liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,8 prosenttia.
- (14) Neuvosto suositti⁷ 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Irlanti varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, tukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Irlannin vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 28).

- (15) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys⁸ oli vuonna 2022 pitkälti neutraali eli -0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä on asianmukaista tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Neuvoston suosituksen mukaisesti Irlanti jatkoi elpymisen tukemista tukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 0,04 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (0,1 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä.⁹ Sen vuoksi Irlanti on neuvoston suosituksen mukaisesti jatkanut kansallisesti rahoitettavia investointeja. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli samaan aikaan finanssipolitiikan viritykseen pitkälti neutraali, -0,2 prosenttiyksikön vaikutus. Sen vuoksi Irlanti on rajoittanut kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvua riittävästi.
- (16) Vuoden 2023 vakausohjelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on komission kevään 2023 talousennusteen mukainen vuonna 2023 ja sen jälkeen varovainen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 5,6 prosenttia vuonna 2023 ja 4,1 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa puolestaan ennakoidaan reaalisen BKT:n kasvun olevan vuonna 2023 hieman pienempi eli 5,5 prosenttia ja vuonna 2024 hieman suurempi eli 5,0 prosenttia. Komission ennakoima suurempi kasvu vuodelle 2024 perustuu pääasiassa nettoviennin tasaisempaan kasvutahtiin. Nettovienti vaihtelee Irlannin tapauksessa kuitenkin huomattavasti, sillä sen kehitys perustuu pieneen joukkoon suuria monikansallisia yrityksiä, jotka ovat menestyneet kaupallisesti erittäin hyvin viime vuosina.

⁸ Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

⁹ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla oli neutraali vaikutus, joka oli 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (17) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden ylijäämä kasvaa 1,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Vuonna 2023 kasvu liittyy lähinnä suotuisaan tulojen kasvuun. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 44,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, pienenee vuoden 2023 loppuun mennessä 40,5 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden ylijäämä vuonna 2023 on 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä vastaa vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua ylijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samantasoinen, 40,4 prosenttia.
- (18) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyse on toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022, erityisesti kaikille kotitalouksille maksettavien kahden sähkölaskuhyvityksen toisesta maksukierroksesta sekä uusista sosiaalisista tulonsiirroista. Näiden toimenpiteiden kustannukset on määrä kompensoida osittain verottamalla energiantoimittajien satunnaisia voittoja eli asettamalla katto sähkön tuotannosta saaduille tuloille. Kun kyseiset tulot otetaan huomioon, tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁰. Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille tai yrityksille kohdennetuilta, eikä niillä säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen¹¹ noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,2 % suhteessa BKT:hen). Kustannusten, joita Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoaminen aiheuttaa julkiselle taloudelle, ennustetaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2022 verrattuna. Lisäksi odotetaan, että vuoden 2023 julkisen talouden rahoitusasema hyötyy siitä, että covid-19-kriisiin liittyvistä väliaikaisista hätätoimenpiteistä luovutaan asteittain (0,7 % suhteessa BKT:hen).

¹⁰ Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Irlannin kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, EUVL C 334, 1.9.2022, s. 52.

- (19) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan suosituksessa, että Irlanti toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen¹² kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Irlannin olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Irlannille suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.
- (20) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan pitkälti neutraali (0,2 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys oli pitkälti neutraali (-0,2 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusmenojen kasvuun sisältyvät energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin kohdennettujen tukitoimenpiteiden kustannukset, jotka supistuvat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Siihen sisältyvät myös kasvaneet kustannukset tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta siirtymään joutuneille henkilöille (kasvu 0,1 % suhteessa BKT:hen). Yhteenvedona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen ennakoitaan olevan 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä¹³. Sen vuoksi Irlanti aikoo rahoittaa lisäinvestointeja tukivälineestä ja muista unionin varoista, ja sen ennakoitaan myös jatkavan kansallisesti rahoitettuja investointeja. Irlanti aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen. Esimerkkeinä voidaan mainita uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton helpottaminen sekä muiden teknologioiden sähköistämisen mahdollistaminen, joita rahoitetaan osittain tukivälineestä sekä muista unionin varoista.

¹² Irlannin potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, keskipitkällä aikavälillä (kymmenen vuoden keskiarvo) on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 12,3 prosenttia.

¹³ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (21) Vuonna 2024 julkisen talouden ylijäämän odotetaan vuoden 2023 vakausohjelman mukaan kasvavan 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuonna 2024 kasvu johtuu lähinnä menojen pienenemisestä, kun väliaikaisia menopuolen toimenpiteitä lopetetaan. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan supistuvan vuoden 2024 loppuun mennessä 38,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden ylijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 2,2 prosenttia vuonna 2024. Se on pienempi kuin vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitu ylijäämä, mikä johtuu pääasiassa komission kevään 2023 talousennusteeseen sisältyvistä suuremmista menoista. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samankaltainen, 38,3 prosenttia.
- (22) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Myös komission oletus on, että kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen.
- (23) Ohjelman mukaan Irlanti aikoo saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen eli rakenteellisen rahoitusaseman, joka on $-0,5$ prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁴, vuosina 2023 ja 2024 ja pysyä tavoitteessa koko jäljellä olevan ohjelmakauden ajan. Komission kevään 2023 talousennusteen perusteella rakenteellisen rahoitusaseman odotetaan olevan BKT:hen suhteutettuna $0,1$ prosenttia alijäämäinen vuonna 2023 ja $1,0$ prosenttia ylijäämäinen vuonna 2024, mikä ylittää julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen.
- (24) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot¹⁵ kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan $1,9$ prosenttia vuonna 2024.

¹⁴ Rakenteellinen rahoitusasema (suhdannekorjattu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja väliaikaisia toimenpiteitä), jonka komissio on laskenut uudelleen käyttäen yhteisesti sovittuja menetelmiä, viittaa rakenteelliseen alijäämään vuonna 2023 ($0,9$ % suhteessa BKT:hen) ja ylijäämään vuonna 2024 ($0,1$ % suhteessa BKT:hen).

¹⁵ Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä, korkomenoja ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

- (25) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkiset investoinnit kasvavat vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 2,0 prosentista 2,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Investoinnit kasvavat, koska sekä kansallisesti rahoitettuja investointeja että investointeja, joita unioni rahoittaa tukivälineen kautta, lisätään. Vuoden 2023 vakausohjelmassa mainitaan uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan edistävän julkisen talouden kestävyyttä sekä kestävä ja osallistavaa kasvua. Kyseisiin uudistuksiin ja investointeihin kuuluu ilmasto- ja ympäristötoimintasuunnitelman ajantasaistaminen ja datakeskuksen rakentaminen, jotka ovat myös osa elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.
- (26) Vuoden 2023 vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden ylijäämä kasvaa 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja 3,1 prosenttiin vuoteen 2026 mennessä. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan sen vuoksi saavuttavan perustamissopimuksessa määrätyn viitearvon ohjelmakauden aikana. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka pienenee siten, että se on vuoden 2024 lopussa 38,2 prosenttia ja vuoden 2026 loppuun mennessä 32,0 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (27) Yli 64-vuotiaiden osuuden suhteessa työikäisen väestön (20–64-vuotiaat) osuuteen ennustetaan yli kaksinkertaistuvan vuoteen 2070 mennessä, jolloin jokaista eläkeläistä kohti olisi alle kaksi mahdollista eläkemaksujan maksajaa verrattuna lähes neljään maksajaan vuonna 2022. Väestön ikääntyminen edellyttää eläkejärjestelmän suojaamista kustannusten nousulta. Syyskuussa 2022 ilmoitetussa eläkeuudistuksessa eläkeikä on edelleen 66 vuotta. Sen vuoksi hallitus aikoo käsitellä eläkejärjestelmän kestävyyttä maksupuolella. Hallituksen odotetaan esittävän vuonna 2023 etenemissuunnitelman sosiaalivakuutusmaksujen asteittaiseksi korottamiseksi vuosina 2024–2034. Tämä selkeyttäisi sitä, miten hallitus aikoo toteuttaa valtion eläkejärjestelmän rahoitusjärjestelyt.

- (28) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Irlannin elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on käynnissä, vaikka siinä onkin huomattavia viivästyksiä. Rajalliset resurssit ja riittämätön priorisointi ovat johtaneet siihen, että Irlanti on jäänyt jälkeen täytäntöönpanossa. Irlanti toimitti toukokuussa 2023 elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa muutoksen. Irlanti ei ole vielä toimittanut ensimmäistä maksupyyntöään. REPowerEU-luvun valmistelu on käynnissä. Uuden REPowerEU-luvun nopea sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisä uudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Irlannin strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän alalla. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.
- (29) Komissio hyväksyi kaikki Irlannin koheesipolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesipolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Irlannin alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.
- (30) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja koheesipolitiikan ohjelmilla, Irlannilla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät kiertotalouteen, juomavesihuoltoon ja jäteveden käsittelyyn, sähköjärjestelmään, energiainfrastruktuuriin ja älykkäisiin verkkoteknologioihin, lupakehykseen, energiatehokkuuteen, kestävään liikenteeseen ja vihreään siirtymään tarvittavaan osaamiseen.

(31) Jätteen määrä kasvaa Irlannissa edelleen ja on yhä huomattavasti unionin keskiarvoa suurempi. Irlannin kierrätystehokkuus on pysynyt ennallaan useiden vuosien ajan. Kiertomateriaalien käyttöaste lisääntyi hieman eli 2 prosenttiin vuonna 2021, mutta se on edelleen selvästi alle unionin keskiarvon, joka on 11,7 prosenttia. Vaikka jätehuoltoa ollaan parantamassa, kiertotaloutta tukevan jätehuoltoa koskevan vuoden 2020 toimintasuunnitelman ja joulukuussa 2021 julkaistun koko hallinnon kattavan kiertotalousstrategian vaikutukset eivät ole vielä havaittavissa. Unionin kiertotaloustavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan lisää investointeja. Tähän kuuluu jätteen erilliskeräys- ja käsittelyinfrastruktuurin parantaminen, jotta kaatopaikoille ja poltettavaksi päätyvän jätteen, erityisesti muovin ja biojätteen, määrää voidaan vähentää. Vesihuollon ja veden laadun osalta Irlannin infrastruktuuri on ikääntynyttä ja vanhentunutta, minkä vuoksi putkivuotojen määrä on unionin suurimpia. Myös juomaveden laatu on edelleen ongelma joillakin alueilla. Maatalouden laajentumisesta johtuvaan veden laadun heikkenemiseen ei puututa riittävästi. Tarvitaan myös infrastruktuuri-investointeja jokien ennallistamiseen sekä kattavampaa lähestymistapaa maatalouden aiheuttaman veden saastumisen torjuntaan.

(32) Irlannin sähköjärjestelmä osoitti vuonna 2022 merkkejä haavoittuvuudesta, sillä sähköntoimitusongelmat edellyttivät hätätukitoimenpiteitä. Irlannin ilmastoja koskevaan toimintasuunnitelmaan sisältyy kunnianhimoinen tavoite muuttaa maan energiajärjestelmää vuoteen 2030 mennessä niin, että uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuus nousee 80 prosenttiin. Tämä johtaa suureen määrään vaihtelevaa energiantuotantoa. Järjestelmän nykyinen joustavuus ja integrointi eivät riitä, kun on selviydyttävä näin suurista vaihtelevan energiantuotannon määristä ja erityisesti datakeskusten kasvavasta energian kysynnästä, mikä voi vaikeuttaa uusiutuvia energialähteitä koskevan tavoitteen saavuttamista. Kysyntäpuolen joustavuus ja siirto-, jakelu- ja varastointi-infrastruktuurin merkittävät parannukset ovat keskeisiä tekijöitä vähennettäessä Irlannin riippuvuutta tuoduista fossiilisista polttoaineista sekä helpotettaessa ja nopeutettaessa Irlannin siirtymistä ilmastoneutraaliin energiajärjestelmään. Kysyntäpuolen joustavuuden kehittämisen keskeisiä haasteita ovat koko energiajärjestelmän, mukaan lukien lämmityksen ja jäähdytyksen, kattavan koordinoitun strategian puuttuminen sekä älykkään mittauksen infrastruktuurin puute. Laajamittaista kehitystä voitaisiin nopeuttaa tehostamalla uusiutuvia energialähteitä, varastointia ja verkkoliitäntöjä koskevaa suunnittelu- ja lupajärjestelmää siten, että samalla varmistetaan, että suunnitteluprosessien kaikissa vaiheissa on saatavilla asianmukaista ja osaavaa henkilöstöä ja että yleistä kehystä sujuvoitetaan. Näin voitaisiin samalla vauhdittaa vihreää siirtymää.

(33) Maakaasun kulutus vähentyi Irlannissa 0,2 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasunkulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä jää selvästi alle neuvoston asetuksessa (EU) 2022/1369¹⁶ säädetyin 15 prosentin vähennystavoitteen. Siitä huolimatta, että Irlanti täyttää tästä tavoitteesta poikkeamiselle asetetut edellytykset, Irlantia kannustetaan tehostamaan toimia kaasun kysynnän vähentämiseksi tilapäisesti 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka neuvoston asetuksen (EU) 2023/706¹⁷ mukaisesti. Energiatehokkuustoimenpiteillä on keskeinen rooli energian kulutuksen vähentämisessä ja unionin laajuisen kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämistä koskevan vähintään 55 prosentin tavoitteen saavuttamisessa. Asuinrakennusten energiakorjaukset, kunnostaminen ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvan lämmityksen nopea käyttöönotto ovat keskeisiä tekijöitä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Vaikka on asetettu kunnianhimoisia tavoitteita 500 000 asunnon kunnostamisesta rakennusenergialuokituksen B2-luokan mukaisiksi sekä 400 000 lämpöpumpun asentamisesta olemassa oleviin asuntoihin korvaamaan vanhoja, tehottomampia lämmitysjärjestelmiä vuoden 2030 loppuun mennessä, haasteita on edelleen pitkälti ammattitaitoisen työvoiman puutteen vuoksi. Päästöttömien ajoneuvojen määrä Irlannin ajoneuvokannassa kasvaa nopeasti erittäin alhaiselta tasolta, mutta julkisten latauspisteiden tiheyden on vaikea pysyä mukana tahdissa. Rautateistä vain noin 100 kilometriä on sähköistetty, ja sähköistettyjen rautateiden osuus on Irlannissa unionin pienin. Lisäksi liikenneruuhkista aiheutuu merkittävää rasisitusta ilmanlaadulle ja työmatkalaisten ajankäytölle.

¹⁶ Neuvoston asetetus (EU) 2022/1369, annettu 5 päivänä elokuuta 2022, koordinoituista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä (EUVL L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetetus (EU) 2023/706, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2023, asetuksen (EU) 2022/1369 muuttamisesta kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteille vahvistetun kysynnän vähentämiskauden pidentämiseksi ja niiden täytäntöönpanoa koskevan raportoinnin ja seurannan tehostamiseksi (EUVL L 93, 31.3.2023, s. 1).

- (34) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollatekniologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleen koulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleen kohdentamisen edistämisessä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön kyseisten toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten. Irlannissa raportoitiin vuonna 2022 työvoimapulasta 12 ammatissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta. Näitä olivat muun muassa ympäristönsuojelun ammattilaiset, insinöörit ja sähköinsinöörit. Lisäksi työvoimapulan ilmoitettiin rajoittavan tuotantoa teollisuudessa (46,8 % yrityksistä) ja rakennusalalla (60,3 % yrityksistä).
- (35) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto¹⁸ ilmenee suosituksesta 1.

¹⁸ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(36) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyuden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän korkeana ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja kohdennettu elinkelpoisiin yrityksiin ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään, ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Irlannin osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen ensimmäisen, toisen ja kolmannen suosituksen täytäntöönpanoon,

SUOSITTAA, että Irlanti toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024; jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät; säilyttää julkisen talouden rahoitusaseman vakaana vuonna 2024 ja samalla jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

vuoden 2024 jälkeen jatkaa investointeja ja uudistuksia, jotka edistävät kestävämpää kasvua, ja säilyttää keskipitkän aikavälin julkisen talouden rahoitusaseman maltillisella tasolla;

varmistaa valtion eläkejärjestelmän taloudellisen kestävyuden määrittelemällä järjestelmän rahoitusjärjestelyt;
2. nopeuttaa merkittävästi elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanoa, mukaan lukien varmistamalla riittävät resurssit, ja viimeistelee ripeästi lisäyksessä olevan REPowerEU-luvun, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; jatkaa koheesio politiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;
3. nopeuttaa investointeja kiertotalouden vauhdittamiseksi; kehittää edelleen sekä jätehierarkiassa etusijalla oleviin vaiheisiin liittyvää jätteenkäsittelyinfrastruktuuria että taloudellisia välineitä jätteen syntymisen ehkäisemiseksi sekä uudelleenkäytetyn ja uudelleentalustetun materiaalin ja kierrätysmateriaalin osuuden lisäämiseksi; kehittää toimivamman järjestelmän kierrätettävän jätteen, myös biohajoavan jätteen, erilliskeräystä varten; vähentää kaatopaikoille ja poltettavaksi päätyvän jätteen, erityisesti muovin ja biojätteen, määrää; lisää toimia, joilla nopeutetaan investointeja juomavesi- ja jätevesi-infrastruktuuriin;

4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; panostaa sähköjärjestelmän joustavuuden parantamiseen ja energiajärjestelmän integroinnin parantamiseen; suunnittelee ja panee täytäntöön erityisen strategian kysyntäjoustop kehittämiseksi ja nopeuttaa älykkään mittauksen infrastruktuurin ja älykkäiden verkkoteknologioiden käyttöönottoa; virtaviivaistaa uusiutuvia energialähteitä, varastointia ja verkkoliitäntöjä koskevaa suunnittelu- ja lupakehystä; toteuttaa lisätoimenpiteitä, joilla tuetaan yksityisten ja julkisten rakennusten energiatehokkuutta energialaskujen ja energiajärjestelmän kustannusten pienentämiseksi; nopeuttaa päästöttömien ajoneuvojen julkisten latauspisteiden asentamista; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
